

Oulun kaupungin

TURVALLISUUSOHJELMA

2022

Sisältö

1. Tavoitteet.....	3
2. Turvallisuuden perusta	4
3. Painopistealueet.....	5
3.1 Lapset ja lapsiperheet sekä nuoret.....	6
3.2 Ikäihmiset	6
Yhteystiedot:	8
3.3 Kaupunkikulttuuri ja katuturvallisuus.....	9
3.4 Väkivalta.....	10
3.4.1 LAFPA ja MARAK.....	10
3.4.2 Via Vis – väkivaltatyö	10
3.4.3 Ankkuritoiminta	10
3.4.4 Avopäihdepalvelut.....	11
3.4.5 Paikallinen tupakka-, alkoholi- ja rahapelipolitiikka - PAKKA	11
3.4.6 Ensi- ja turvakoti sekä Serita-hanke	11
3.4.7 Väkivaltaisen radikalisoitumisen ja ekstremismin ennalta ehkäisyn yhteistyöryhmä.....	12
3.4.8 EXIT -toiminta.....	12
4. Seuranta.....	13

1. Tavoitteet

Suomen hallitusohjelmassa on asetettu 29.5.2015 visio, että Suomesta tulee maailman turvallisin maa elää, asua, yrittää ja tehdä työtä. Sisäministeriö on julkaissut valtioneuvoston periaatepäätöksen sisäisen turvallisuuden strategiasta 5.10.2017. Oulun kaupunki pyrkii toimimaan tämän turvallisuusstrategian sekä Oulun kaupungin oman strategian mukaan.

Oulun kaupungin strategisena tavoitteena on olla osa sosiaalisesti kestävästä yhteiskunnasta. Oulun kaupungin tavoitteena on kohdella kuntalaisia reilusti, vahvistaa osallisuutta ja yhteisöllisyyttä, tukea terveyttä ja toimintakykyä sekä antaa tarvittavan turvan ja palvelun.

Tavoitteena on myös kehittää Oulun kaupungin asuin- ja elinympäristöä laadukkaalla yhdyskuntasuunnittelulla niin, että se lisää turvallisuutta, tukee omatoimista selviytymistä ja vähentää sosiaalisia ongelmia. Turvallisuutta edistävät myös turvallinen työympäristö, toimivat peruspalvelut, väestön yhdenvertaisuus, hyvin suunniteltu liikenneympäristö, avun saanti silloin kun sitä tarvitaan, ja varmuus siitä, että rikoksiin syyllistyneet joutuvat edesvastuuseen teoistaan.

Keskeisenä tavoitteena on myös kiinnittää huomiota monimuotoisen syrjäytymisen estämiseen niin nuorten kuin aikuistenkin osalta. Monimuotoisella syrjäytymisellä tarkoitetaan usein henkilöitä, jotka jäävät vaille työ- tai opiskelupaikkaa, ovat vaille sosiaalista ystävaverkostoa tai sen äärimmäisenä osana he voivat olla alttiina radikalisoitua tai liittyä johonkin ääri liikkeen jäseneksi.

2. Turvallisuuden perusta

Kestävä hyvinvointi tuo mukanaan turvallisuutta. Kestävällä hyvinvoinnilla tarkoitetaan henkistä hyvinvointia, jossa korostuu yhteisöön kuuluminen, onnellisuus, hyvä elämä ja merkityksellinen tekeminen. Oulun kaupungissa ylläpidetään sähköistä hyvinvointikertomusta, minkä pohjalta laaditaan vuosittain hyvinvointikertomus.

Oulun kaupunkistrategian avulla valtuusto ohjaa kaupunkikonsernin toimintaa ja sitä kautta erityisesti palvelujen järjestämistä. Hyvin toteutetuilla palvelujen järjestämisellä on keskeinen merkitys kaupunkilaisten turvallisuudelle ja turvallisuuden tunteelle.

Turvallisuus on vakaan ja hyvinvoivan yhteiskunnan kivijalka. Hyvä turvallisuus tarkoittaa sitä, että kansalaiset voivat nauttia oikeusjärjestelmän takaamista oikeuksista ja vapauksista ilman pelkoa ja turvattomuutta.

Varautumisella tarkoitetaan toimintaa, jolla pyritään varmistamaan kaupungin tehtävien mahdollisimman häiriötön hoitaminen normaaliolojen häiriötilanteissa ja poikkeusoloissa. Varautuminen perustuu valmiuslain ja pelastuslain velvoitteisiin. Erilaisiin häiriö- ja poikkeusoloihin varaudutaan ajan tasalla pidettävillä valmiussuunnitelmilla sekä eri viranomaisten yhteistyössä toteutetuilla vuosittaisilla harjoituksilla. Oulun kaupungin tehtävänä on huolehtia, että kaikissa tilanteissa ihmiset saisivat hyvinvoinnin ja toimintakyvyn kannalta välttämättömät palvelut asuinpaikasta ja vuorokauden ajasta riippumatta.

Poliisin tehtävänä on oikeus- ja yhteiskuntajärjestyksen turvaaminen, yleisen

järjestyksen ja turvallisuuden ylläpitäminen sekä rikosten ennalta estäminen, paljastaminen, selvittäminen ja syyteharkintaan saattaminen. Oulun kaupunki tukee omalta osaltaan tämän tehtävän toteuttamista.

3. Painopistealueet

Oulun kaupungin turvallisuussuunnitelman painopistealueet ovat:

- lapset ja lapsiperheet sekä nuoret,
- ikäihmiset,
- kaupunkikulttuuri ja
- väkivalta ja katuturvallisuus.

3.1 Lapset ja lapsiperheet sekä nuoret

Oulun kaupungin turvallisuussuunnitelman toteutumisen kannalta keskeistä on, että turvallisuuden perusasiat ovat kunnossa. Sivistys- ja kulttuuripalveluiden ja hyvinvointipalveluiden hyvä toimivuus sekä tavoitettavuus luovat hyvän pohjan myös turvallisuudelle. Sivistys- ja kulttuuripalveluiden tehtävänä on koettaa ennalta ehkäistä turvattomuutta tuottamalla palveluita lapsille ja nuorille ja aikuisille sekä ikäihmisille hyvinvoinnin ja toimintakyvyn edistämiseksi. Tavoitteena on erilaisten tarpeiden riittävän varhaisessa vaiheessa havaitsemisessa ja oikea-aikaisten sekä vaikuttavien palveluiden tarjoamisessa kasvun ja kehityksen tukemiseksi.

Oulun kaupunki on myös mukana hallituksen Lapsi- ja perhepalveluiden (LAPE) muutosohjelma – kärkihankkeessa, jossa tavoitteena on yhteistyön rakentaminen sivistys- ja kulttuuripalveluiden sekä hyvinvointipalveluiden kanssa.

<https://www.thl.fi/fi/tutkimus-ja-asiantuntijatyo/hankkeet-ja-ohjelmat/lapsi-ja-perhepalveluiden-muutosohjelma-lape->

Myös hyvinvointipalveluiden tehtävänä on pyrkiä ennalta ehkäisemään syrjäytymistä nuorten, aikuisten ja ikäihmisten osalta. Turvallisuuden tunnetta pyritään lisäämään turvallisiksi koetulla sosiaalisella lähiverkostolla sekä ihmisten toimintakyvyn säilyttämisellä. Keinoina tässä ovat mm. sosiaalisen hyvinvoinnin palvelut, terveyspalvelut, ikäihmisten hyvinvoinnin palvelut sekä nuorten ja perheiden hyvinvoinnin edistämispalvelut. Työikäisten osalta tuetaan mielen-terveyskuntoutujia ja työttömiä järjestämällä ohjattuja liikuntaryhmiä ja toimintakampanjoita.

Yksi tärkeä tekijä työikäisten turvallisuuden lisäämisessä on työllisyyden turvaaminen ja sen kautta syntyvä taloudellinen hyvinvointi.

Oulussa toimii Nuorten Ystävien yhteydessä lasten ja nuorten vanhemmille suunnattu Vanhempien Akatemia. Sinne voi mennä keskustelemaan ja etsimään ratkaisuja lasten kasvatukseen ja vanhemmuuteen liittyvissä kysymyksissä sekä parisuhteen, eropohdintojen ja yhteistyövanhemmuuden aiheuttamiin arjen haasteisiin.

https://www.nuortenystavat.fi/palvelut/vanhempien_akademia

Oulun Nuorten Edustajisto (ONE) on nuorista koostuva Oulussa toimiva osallisuusryhmä, joka toiminnallaan pyrkii ajamaan jokaisen oululaisen ja Oulussa opiskelevan nuoren hyvinvointia kaupungin päätöksenteossa.

<https://www.ouka.fi/oulu/nuoret/oulu-nuorten-edustajisto-one>

Muita lapsiin ja lapsiperheisiin suunnattuja toimintamalleja ovat; Hyvinvointikoulu, Hyvinvointineuvola, hyvinvointioppiminen sekä Lapset puheeksi – menetelmä. Oulu on mukana myös Liikkuva koulu- hankkeessa sekä toteuttaa Ilo kasvaa liikkuen-toimintamallia.

Laadukkaan varhaiskasvatuksen, perusopetuksen, nuorisopalveluiden sekä toisaalta monipuolisen sivistys-, kulttuuri- sekä liikunta- ja vapaa-ajanpalveluiden kautta pyritään vaikuttamaan erityisesti syrjäytymisen ehkäisyyn. Oulussa toimii kaksi päätoimista koulupoliisia. Heidän tehtävänsä on puuttua koulukiusaamiseen ja – väkivaltaan. Lisäksi Oulun seudulla toimii yhteistyössä kaupungin kanssa eri toimijoita, jotka edistävät kaupunkilaisten ja erityisesti nuorten turvallisuutta omilla turvallisuutta edistävillä keskeisillä projekteilla; Etsivä nuorisotyö, Näppihaukka-toiminta, Pullo pois- toiminta, Turvaa tenaville-tapahtuma, Seiskalle illat.

3.2 Ikäihmiset

Ikäihmisten arjen turvallisuus koostuu useista tekijöistä. Oman arjen turvallisuutta voi selvittää seuraavalla *Turvallisuutta arkeesi* – tarkistuslistalla (liite 1) [läkkäät_tarkistuslista-2019-fi.pdf](#) tai kodin turvallisuuden tarkistuslistalla *SPEK opastaa: Kodin turvallisuuden tarkistuslista by Suomen Pelastusalan Keskusjärjestö - Issuu*

Kaatumiset ja arjen tapaturmat horjuttavat ikäihmisten arjen turvallisuutta. Kaatumisriskiin voi itse vaikuttaa ja jokainen voi ennaltaehkäistä kaatumisia (liite 2). Oulun kaupungin liikuntapalvelut edistävät ikäihmisten toimintakykyä ja liikkumista tukemalla omatoimista liikkujaa seniorikorttiin kuuluvilla palveluilla ja päiväliikkujan kuntokortilla. Lisäksi liikuntapalvelut tarjoavat liikunta-neuvontaa, erityisliikuntaryhmiä sekä vertaisohjaajien ohjaamia *Kunnonlähde toiminta- ja liikuntaryhmiä*.

[Ikääntyneet - Ohjatut ryhmät ja palvelut - Liikunta ja ulkoilu - Liikunta ja ulkoilu - Oulun kaupunki \(ouka.fi\)](#)

Usein kaatumiset ja tapaturmat tapahtuvat ikäihmisen omassa kodissaan. Kodin esteettömyyden ja turvallisuuden edistämiseen voi saada Vanhustyön keskusliiton tukemaa korjausneuvontaa, johon sisältyy asuntojen korjaus- ja muutostarpeiden arviointia ja korjausten edistämisen sekä avustusten hakemisessa auttamista yli 65-vuotiaille. Tarkemmin korjausneuvonnasta ja sen hakemisesta:

[Miten haen korjausneuvontaa? - Vanhustyön keskusliitto - Arvokas vanhuus on ihmisoikeus. Aina. \(vtkl.fi\)](#)

Ikäihminen voi joutua lähisuhteessa tapahtuvan kaltoinkohtelun tai väkivallan kohteeksi. Ikäihmisellä on oikeus väkivallattomaan elämään. Ikäihmisillä on myös oikeus puhua kokemuksistaan ilman häpeää, tulla kuulluksi ja nähdä turvallisesti sekä oppia turvataitoja. Kotiväki hankkeessa Oulun Seudun Mäntykoti ry on luonut *Selviytymisen polulla - yhdessä*- oppaan, joka on tarkoitettu väkivaltaa kokeneille ikääntyneille ja heidän läheisilleen, vanhustyön ammattilaisille, opiskelijoille ja kaikille asiasta kiinnostuneille lisäämään turvataitoja.

[FINAL_Turvataito-opas_08062021_WEB.pdf \(mankyoti.fi\)](#)

Ikäihminen voi kohdata taloudellista hyväksikäyttöä, joka tarkoittaa ikääntyneen rahojen tai muun omaisuuden käyttöä, myymistä tai hävittämistä ilman hänen lupaansa. Taloudellista hyväksikäyttöä on myös rahojen tai muun omaisuuden eriasteinen kiristäminen, harhauttaminen tai muulla tavalla ikääntyneen alentuneen arviointikyvyn hyväksi käyttäminen. Muista, että pankin henkilökunta ja poliisi eivät koskaan tiedustele pankkikortin tunnuslukua tai verkkopankkitunnuksia puhelimitse tai sähköpostilla.

Jokainen voi ennakoita tuen tarvetta taloudellisissa asioissa ja tehdä edunvalvontavaltuutuksen siltä varalta, että ei itse pysty myöhemmin hoitamaan asioitaan. Valtuutus kirjataan valtakirjaan, johon voi nimetä etukäteen, kuka saa hoitaa asioita ja miten niitä saa hoitaa. Edunvalvoja voidaan myös määrätä täysi-ikäiselle, joka heikentyneen terveydentilan tai muun vastaavan syyn vuoksi ei itse kykene huolehtimaan itseään tai varallisuuttaan koskevista asioista. Edunvalvoja voidaan määrätä kuitenkin vain, jos asiat eivät tule asianmukaisesti hoidetuiksi muulla tavoin. Digi- ja viestintävirasto (entinen Maistraatti) selvittää edunvalvonnan tarvetta henkilön oman hakemuksen tai toisen henkilön tekemän ilmoituksen perusteella.

[Asiakirjat - Vanheneminen.fi](#)

Ikäihmisten turvallisuutta edistetään monin eri keinoin. Vanhusneuvosto vaikuttaa ikäihmisten arjen turvallisuuteen edistämällä ikääntyneiden tasa-arvoisen ja yhdenvertaisen osallisuuden mahdollisuuksia. He edistävät myös vanhusten liikkumisen ja asumisen tarpeiden huomioimista ympäristön suunnittelussa ja toteutuksessa. Lisäksi Vanhusneuvosto edistää palvelujen saataavuuden ja laadun yhdenvertaisuuden toteutumista, edistää sukupolvien välistä vuorovaikutusta ja solidaarisuutta sekä edistää tiedonsaannin saavutettavuutta ja digitalisaatiota.

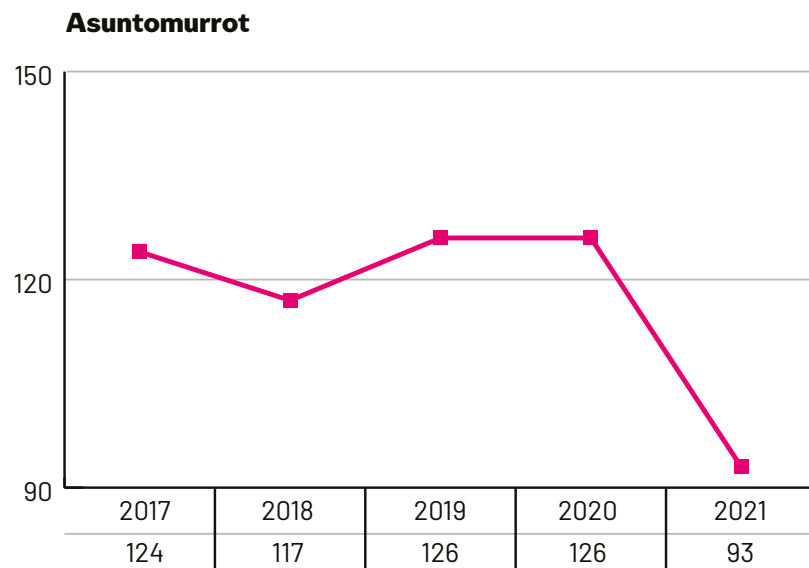
[Etusivu - Vanhusneuvosto - Oulun kaupunki \(ouka.fi\)](#)

Oulun kaupunki on kehittänyt *Auttava -yhteisö toimintaa*, jolla pyritään lisäämään taloyhtiöissä naapuriapua ja välittävämpää kaupunkikulttuuria.

Etusivu - Auttava yhteisö - Oulun kaupunki (ouka.fi) Useat järjestöt ja yhdistykset tukevat myös ikäihmisten arjen turvallisuutta muun muassa ehkäisemällä syrjäytymistä, tarjoamalla tukea ja tietoa. Eri järjestöihin ja yhdistyksiin sekä heidän järjestämäänsä toimintaan voi tutustua *Lähellä.fi* -palvelun kautta.

Lähellä.fi (lahella.fi)

Ikäihmisten hyvinvointia turvataan sosiaali- ja terveystalvuuilla. Ikäihmisten Aino -neuvonnasta voi kysyä kaupungin, yksityisen ja kolmannen sektorin palveluista. Neuvonta on maksutonta palvelua ikäihmisille ja heidän läheisilleen. Aino -neuvonnan yhteydessä toimii myös arjen teknologiat esittelypiste, jossa voi käydä tutustumassa arjen turvallisuutta edistäviin teknologioihin ratkaisuihin.

Yhteystiedot:

Aino-neuvontanumero **044 703 4973**

Osoite Oulu10, **Saaristonkatu 8, 90100 OULU**

Sähköposti **aino(at)ouka.fi**

Avoimna arkisin **klo 9-12 ja 13-15**

Oulun kaupunki tukee vuosittain sotiemme veteraanien kotona asumista, millä halutaan varmistaa heidän turvallinen asumisensa.

<https://www.ouka.fi/oulu/ikaantyminen/veteraanit>

Lisää ikäihmisten arjen tukitoiminnoista ja palveluista sähköisestä Palveluoppaasta +65

Etusivu - Ikääntyneet - Oulun kaupunki (ouka.fi)

Huoli ikäihmisestä voi syntyä esimerkiksi silloin, kun ihminen näyttää kykenevämmältä huolehtimaan itsestään ja turvallisuudestaan. Huolta voi myös aiheuttaa vanhuksen kotona pärjääminen. Parasta olisi, jos huolen kohteena olevalta henkilöltä olisi suostumus ottaa yhteyttä sosiaalipalveluihin. Jos suostumusta ei asiasta tai ihmisestä riippuen voi saada, saa yksityishenkilö tehdä nimettömän ilmoituksen sosiaalipalveluihin.

Varhaisella avuntarpeen tunnistamisella pyritään tukemaan kaikenikäisten hyvinvointia ja auttamaan arjessa selviytymistä. Ilmoituksen perusteella sosiaalipalvelujen ammattilaiset arvioivat, millaista apua kyseisen henkilön tai perheen elämäntilanteeseen voidaan tarjota.

Ilmoita huolesi - Sosiaali- ja perhepalvelut - Oulun kaupunki (ouka.fi)

3.3 Kaupunkikulttuuri ja katuturvallisuus

Tutkimustie Oy:n vuonna 2021 teettämän kyselytutkimuksen mukaan kaupunkilaisten turvallisuudentunne Oulussa oli heikentynyt hieman edeltävän vuoden aikana. Vastaajista 29 % oli sitä mieltä, että kokee turvallisuuden heikentyneen hieman tai selvästi. 59 % vastaajista koki tilanteen pysyneen ennallaan.

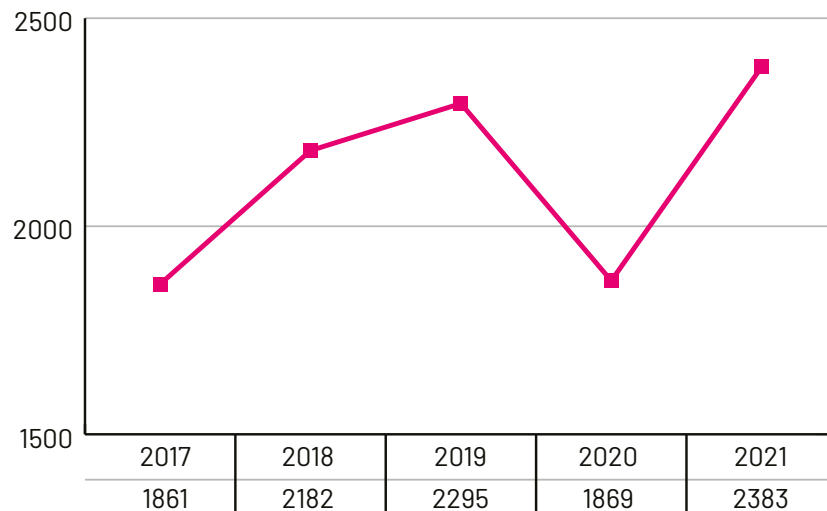
Oulun kaupungin yhdyskunta- ja ympäristöpalveluiden tehtävänä on ylläpitää ja parantaa turvallisuutta lasten, nuorten, aikuisten sekä ikääntyvien ihmisten toimintaympäristössä. Hyvin rakennettu infrastruktuuri ja sen toimintavarmuus vähentävät ihmisten turvattomuutta ja luovat turvallista kaupunkielämää ja -kulttuuria sekä katuturvallisuutta. Kaupungin eri asukasryhmien, poliisin ja kaupungin turvallisuusalan yhteistyöllä toteutettujen turvallisuuskävelyiden ja turvallisuusiltojen avulla pyritään vahvistamaan yhteisöllisyyttä ja ennaltaehkäistä väkivaltaa ja rikollisuutta.

Oulun kaupungin alueella toimii 18 alueellista asukasryhmää, joissa alueen asukkailla on mahdollisuus vaikuttaa asuinalueensa asioihin ja tätä kautta parantaa alueensa turvallisuutta. Kaupunkilaisten osallisuuden lisäämisellä pyritään lisäämään hyvinvointia ja terveyttä. Osallisuus lisää yhteisöllisyyttä ja synnyttää sitoutumista yhteisiin asioihin, mikä osaltaan luo turvallisuutta.

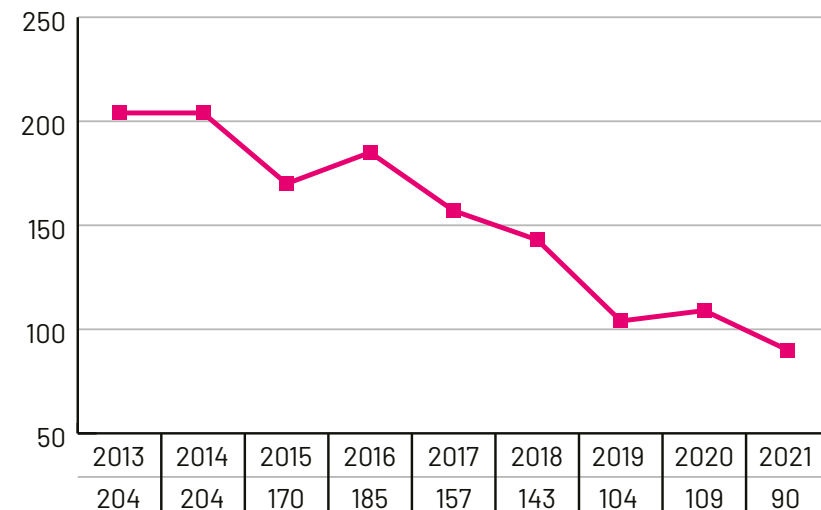
<https://www.ouka.fi/oulu/yhteisotoiminta/oma-alueeni>

Oulun kaupunki toimii aktiivisesti osallisena alueensa liikenneturvallisuustyöryhmässä. Tieliikeenteessä loukkaantuneiden määrä on ollut laskussa pitkään. Oheisessa kuvaajassa kehitys viimeisen kahdeksan vuoden ajalta.

Varkaudet

Oulun tieliikenteessä loukkaantuneet

3.4 Väkivalta

Perhe- ja lähisuhdeväkivallan ehkäisemiseksi kaupungin eri toimialojen lisäksi seurakunnalla ja järjestöillä on merkittävä rooli yhteistoiminnassa. Kaupungin perustamien työryhmien ja hankkeiden avulla sekä väkivallasta puhumisella ja tietoisuuden lisäämisellä väkivallan uhrien oikeuksista ja mahdollisuuksista ovat myös keinoja väkivallan vähentämisessä.

Sisäministeriön 15.10.2017 julkaisemassa sisäisen turvallisuuden strategiassa kiinnitetään huomiota voimakkaasti syrjäytymiseen. Siinä todetaan, että Suomen keskeisin sisäisen turvallisuuden haaste on laajeneva, monimuotoinen syrjäytyminen. Strategiassa nousee esille työn merkitys toimeentulon takaajana, sosiaalisten erojen tasaajana ja syrjäytymisen estäjänä. Kuntien palveluiden järjestämisessä yhä tärkeämpään rooliin nousevat erilaiset järjestöt ja niiden tarjoamat palvelut. Kuntalaisten turvallisuuden perusta on kuitenkin yksilöiden toiminnassa ja omissa valinnoissa. Tätä Oulun kaupunki pyrkii tukemaan luomalla erilaisia vaikutusmahdollisuuksia.

Kaupungissa toimii erilaisia moniammatillisia työryhmiä ja järjestöjä keskittyen nuorten ja nuorten aikuisten väkivallan ehkäisyyn ja hoitoon. Nuorten tekemien rikosten tutkintaryhmä Oulun poliisissa on tiiviisti yhteistyössä muiden viranomaisten kanssa. Kaksi päätoimista poliisia hoitaa koulupoliisitoimintaa ja tapauskohtaisesti sekä tarkoituksenmukaisesti kootaan erimuotoisia ryhmiä yhdessä sosiaali- ja terveysturvallisuuden kanssa ongelmatapausten ratkaisuun. Nuorten tekemien rikosten tutkintaryhmässä toimii lastensuojelun erityisohjaaja, joka koordinoi nuorten asioita sosiaali- ja terveysturvallisuudelle oikeille toimijoille.

Seuraavaksi on esitelty erilaisia yhteistyötahoja ja -hankkeita, joilla pyritään ehkäisemään väkivaltaa ja tukemaan ululaisia erilaisissa haasteellisissa tilanteissa.

3.4.1 LAFPA ja MARAK

Ehkäisevää lastensuojelua toteutetaan hyvinvoinnin peruspalveluiden kautta äitiys- ja lastenneuvoloissa sekä terveydenhuollon, varhaiskasvatuksen, opetuksen, nuorisotyön ja sosiaalihuollon avulla. LAFPA-yhteistyöryhmä keskittyy

eri viranomaisten väliseen toimintatapojen tarkasteluun ja yhteistyön kehittämiseen lapsen fyysisen pahoinpitelyn tilanteissa. LAFPA pyrkii edistämään tiedonkulkua ja avoimuutta eri viranomaisten välillä.

MARAK on vakavan parisuhdeväkivallan riskinarvioinnin ja uhrin auttamisen moniammatillinen menetelmä. MARAK kokoaa alueella toimivat uhrin auttamiseksi työskentelevät viranomaiset ja järjestöt yhteen ja koordinoi uhrille annettavaa tukea.

<https://thl.fi/fi/web/vakivalta/tyon-tueksi/marak-moniammatillinen-riskinarviointi>

3.4.2 Via Vis – väkivaltatyö

Vuolle Settlementti ry:n Via Vis -väkivaltatyö työskentelee kodin ulkopuoliseen väkivaltaan syyllistyneiden ja väkivallalla oireilevien täysi-ikäisten henkilöiden kanssa. Asiakastyön periaatteita ovat asiakaslähtöisyys, luottamuksellisuus ja puolueettomuus. Asiakkuus perustuu täysin vapaaehtoisuuteen. Palvelu on maksutonta.

[Via Vis väkivaltatyö | Yksilöllistä tukea väkivallalla oireileville | Oulu \(vuolleoulu.fi\)](#)

3.4.3 Ankkuritoiminta

Ankkuritoiminta kohdistuu varhaisessa vaiheessa nuorten hyvinvoinnin edistämiseen ja rikosten ennalta ehkäisemiseen. Ankkuritoimintaa toteutetaan moniammatillisessa tiimissä, johon kuuluvat asiantuntijat poliisista, sosiaalityöstä, terveystoimesta sekä nuorisotoimesta. Tiimi tapaa nuoren ja hänen perheensä mahdollisimman varhaisessa vaiheessa, jotta nuorta voidaan tukea ja tarvittaessa ohjata avun tai tuen piiriin.

<https://ankkuritoiminta.fi/etusivu>

<https://ankkuritoiminta.fi/ankkuritoiminta-eri-poliisilaitoksilla#Oulu>

3.4.4 Avopäihdepalvelut

Avopäihdepalveluissa ja Roadissa hoidetaan päihde- ja rahapeliriippuvaisia asiakkaita. Yksiköiden asiakkaina voivat olla kaikenikäiset oululaiset.

Yksiköihin tullaan hoitoon arkisin yhteisen Yrttipellontielle toimivan päivystysvastaanoton kautta. Roadiin hakeudutaan hoitoon ottamalla yhteyttä puhelimitse ajan varaamiseksi.

Päivystys ma-to klo 8-15.30, pe 8-15 p. 044 703 6160

Käyntiosoite: Yrttipellontie 6, 90230 Oulu

Postiosoite PL 13 90015 Oulun kaupunki

<https://www.ouka.fi/oulu/terveyspalvelut/avopaihdepalvelut>

3.4.5 Paikallinen tupakka-, alkoholi- ja rahapelipolitiikka - PAKKA

Pakka on suomalainen sovellus päihde- ja pelihaittoja ehkäisevälle paikalliselle yhteistyölle. Pakka -toimintamallissa painopiste on alkoholin, tupakan ja rahapelien saatavuuteen puuttumisessa. Pakka-toimintamallissa kiinnitetään huomio tilanteisiin, joissa alkoholi, tupakka ja rahapelit ovat alaikäisten saatavilla ja joissa alkoholia myydään tai anniskellaan päihtyneille tai alaikäisille.

<https://www.ouka.fi/oulu/terveyspalvelut/ehkaiseva-paihdetyo>

3.4.6 Ensi- ja turvakoti sekä Serita-hanke

Turvakoti on tarkoitettu kaikille perhe- ja lähisuhteessa väkivaltaa tai sen uhatta kokeneille, jotka tarvitsevat tukea väkivallasta selviämiseen sekä väliaikaisen asuinpaikan. Turvakotiin voi tulla mihin kellonaikaan tahansa yksin tai lasten kanssa ja palvelu on asiakkaille maksutonta. Turvakodilla keskustellaan kahdenkeskisesti sekä lasten että aikuisten kanssa ja keskusteluapua tarjotaan myös väkivallan tekijälle, mikäli se on kaikkien osapuolten kannalta turvallista. Turvakotityön tavoitteena on tilanteen kartoittaminen, kriisityö ja väkivallan katkaisu. Turvakodilta on mahdollista saada vertaistukea, apua käytännön

asioiden hoitamiseen ja jatkotuki turvakotijakson jälkeen. Turvakodista saa myös puhelimitse keskusteluapua ja neuvontaa lähisuhdeväkivaltaan liittyvissä kysymyksissä.

<https://ensijaturvakotienliitto.fi/oulunensijaturvakoti/>

Serita-hanke on Oulun ensi- ja turvakoti ry:n ja Vuolle Settlementti ry:n toteuttama hanke, jota Sosiaali- ja terveysjärjestöjen avustuskeskus (STEA) rahoittaa. Hankkeen päätavoitteena on ennaltaehkäistä ja vähentää seksuaalirikoksia Oulun alueella. SERITA-hankkeen asiakaskohderyhmää ovat 15 vuotta täyttäneet seksuaalirikostaustaiset tai asiakkaat, jotka ovat huolissaan oman seksuaalikäyttäytymisen muuttumisesta laittomaksi ja kokevat tarvitsevansa tukea rikoksettomaan elämään.

Lisätietoja: www.seritahanke.fi

3.4.7 Väkivaltaisen radikalisoitumisen ja ekstremismin ennalta ehkäisyn yhteistyöryhmä

Väkivaltaisella radikalisoitumisella tai ekstremismillä tarkoitetaan sitä, että väkivaltaa käytetään, sillä uhataan, siihen kannustetaan tai se oikeutetaan aatemaailmalla tai ideologialla perustellen. Väkivaltainen radikalisoituminen voi johtaa siihen, että henkilö liittyy väkivaltaisiin ekstremistisiin ryhmiin tai toimintaan. Äärimmillään väkivaltainen radikalisoituminen voi johtaa terroristisiin tekoihin.

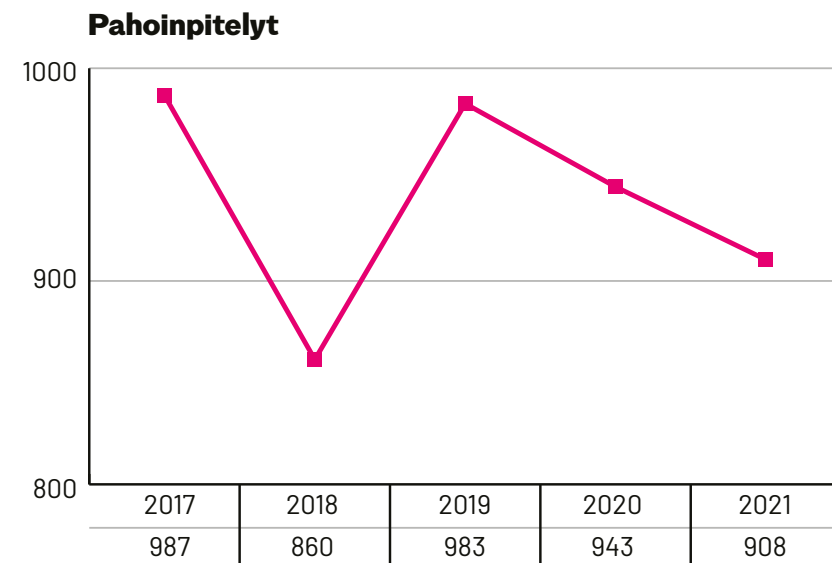
Väkivaltaista radikalisoitumista ja ekstremismistä voidaan parhaiten torjua ennalta ehkäisevällä työllä. Ennaltaehkäisy on aina tehokkaampaa kuin seurausten korjaaminen. Ennaltaehkäisy lisää ihmisten turvallisuutta ja turvallisuuden tunnetta sekä vähentää eri väestöryhmien välistä vastakkainasettelua ja yhteiskunnan polarisaatiota.

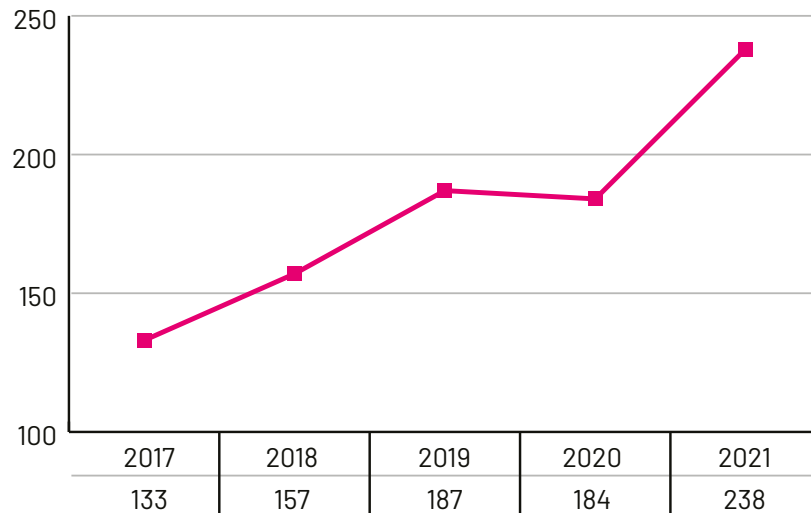
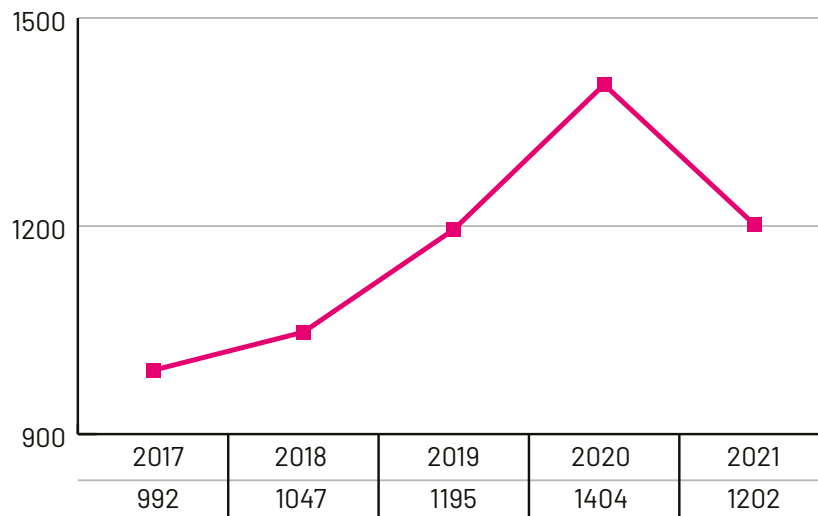
Suomessa väkivaltaisen radikalisoitumisen ja ekstremismin uhka on edelleen pieni verrattuna moneen muuhun maahan. Se on kuitenkin kasvanut viime vuosina. (Sisäministeriö)

Oulussa toimii Oulun seudun väkivaltaisen ekstremismin yhteistyöverkoston työryhmä. Työryhmä koostuu eri viranomaisten, Oulun kaupungin sekä kolmannen sektorin edustajista. Työryhmän tehtävänä on keskustella ja tiedottaa ekstremismiin liittyvissä asioissa. Väkivaltaisen ekstremismin ennaltaehkäisy pyritään aloittamaan jo kouluissa koulukiusaamiseen puuttumisessa ja ehkäisyssä. Lisätietoa aiheesta:

<http://intermin.fi/poliisiasiat/vakivaltainen-radikalisoituminen>

Radikalisoituminen ja ekstremismi - THL

Seksuaalirikokset lkm**Huumausainerikokset lkm****3.4.8 EXIT -toiminta**

Exit -toiminta on poliisin ennalta estävää erityistoimintaa, jolla estetään vakavaa rikollisuutta ja siitä aiheutuvaa inhimillistä kärsimystä sekä taloudellista menetystä. Exit -toiminta on alkanut Suomessa keväällä 2018. Keskusrikospoliisi koordinoi toimintaa, jota tehdään yhdessä poliisilaitosten kanssa koko valtakunnan alueella.

Suomen poliisin Exit -toiminnassa keskitytään kahteen rikollisuuden osa-alueeseen: järjestäytyneeseen rikollisuuteen ja väkivaltaiseen ääriajatteluun.

Molemmilla osa-alueilla vapaaehtoisia irtautumishalukkaita henkilöitä tuetaan ja autetaan irtautumaan ympäristöstä ja vaikutuspiiristä, jotka ovat henkilölle itselleen ja hänen läheisilleen haitallisia.

<https://poliisi.fi/exit-toiminta>

4. Seuranta

Tätä turvallisuusohjelmaa ja siihen liittyviä tilastoja ja toteutustapaa pyritään seuraamaan ja ylläpitämään poliisin, Liikenneturvan ja Oulun kaupungin omien tilastojen sekä Oulun kaupungin sähköisen hyvinvointiohjelman kautta.

Liite 1

Kotiympäristössä liikkuminen

- Ovatko päivittäin tarvitsemasi käyttöesineet helposti saatavilla?
- Onko asuntosi lattia luistamaton, eikä se muodosta liukastumisvaaraa?
- Onko matoissasi liukuesteet tai kulmat suoristavat kulmavahdit?
- Ovatko kulkureitit vapaat tavaroi- roista?
- Onko sähköjohdot kiinnitetty niin, etteivät ne ole kulkuväylällä?
- Onko asunnossasi tukevat talous- tikkaat?
- Onko eteisessä istuin, jolla istuen voit riisua ja pukea jalkineet?
- Ovatko asuntosi kynnykset tar- peeksi matalat?
- Onko WC-tilassa tarvittavat tuki- kahvat tai -kaiteet, ja wc-istuimes- sa tarvittaessa koroke, jotta siitä on hyvä nousta ylös?
- Onko pesutiloissa riittävät liuku- esteet?
- Onko saunassa ja pesutiloissa tarvittavat tukikahvat ja -kaiteet sekä suihkutuoli tai ammeistuini?
- Onko sänkyysi sopivan korkuinen tai sängynlaidassa nousutuki, jotta voit nousta siitä helposti ylös?
- Onko käytössäsi olevat apuväli- neet tarpeeseen sopivat, kunnossa ja säännöllisesti huolletut?
- Ovatko sisäjalkineesi sopivan ko- koiset, pitäväpohjaiset ja tukevat?
- Onko valaistus asunnossasi riittä- vä ja valokatkaisimia tarpeeksi?
- Onko sinulla käytössäsi yövalo, jot- ta näet käydä myös yöllä WC:ssä?

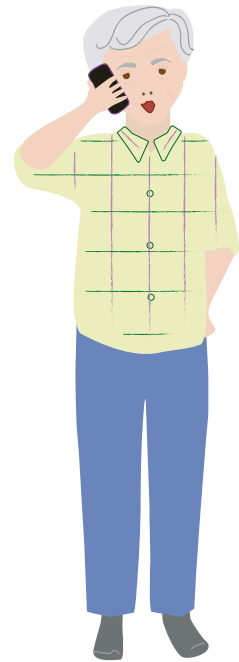
Toimintakyvyn ylläpitäminen

- Harjoitko lihasvoimaa ja tasa- painoa vähintään 2-3 kertaa viikossa?
- Harrastatko reipasta liikuntaa vähintään 2,5 tuntia viikossa tai rasittavaa liikuntaa vähintään 1 tunnin ja 15 minuuttia viikossa?
- Käytkö säännöllisesti tarkistutta- massa näkösi?
- Voisitko hyötyä kuulolaitteesta tai muista kuulemisen apuvälineistä?
- Onko lääkäri tarkistanut lääkity- sesi viimeisen vuoden aikana?

- Otatko lääkkeesi oikeina annos- tuksina ja oikeaan aikaan päivästä?
- Saatko riittävästi proteiinia ja D-vitamiinia?
- Otatko huomioon, että alkoholin- käyttö lisää tapaturmavaaraa?
- Onko kaatumisvaarasi arvioitu?
- Käytätkö tarvittaessa lonkkasuo- jaimia?

Paloturvallisuus

- Onko asuntosi jokaisessa ker- roksessa vähintään yksi toimiva palovaroitin alkavaa 60 neliömet- riä kohti?
- Onko palovaroittimesi asennettu ohjeiden mukaisesti kattoon eikä esim. liian lähelle seinää?
- Tarkistatko palovaroittimesi toiminnan kerran kuussa?
- Imuroitko palovaroittimien ulkopuolelta pölyt ainakin kerran vuodessa?
- Oletko uusinnut asuntosi palo- varoitimet viimeistään joka 10. vuosi?

Turvallisuutta arkeesi

tarkistuslista iäkkään ja iäkkäiden läheisten avuksi.

Sisällön tapaturma-asiantuntijana kehittämispäällikkö Riitta Koivula, Terveiden ja hyvinvoinnin laitos
Piirros Mari Vehkalahti

- Uskotko kuulevasi yöllä palova- roittimen äänen vai tarvitsisitko lisäturvaksi tärinhälyttimen?
- Ovatko alkusammutusvälineet saatavillasi ja osaatko käyttää niitä?
- pystyisitkö poistumaan asunnosta- si turvallisesti tulipalon sattuessa?
- Onko saunan kiuas suojattu tuke- valla turvakaitteella?
- Ethän koskaan kuivata pyykejä saunassa?
- Ethän koskaan jätä liettä päälle valvomatta?
- Ethän koskaan kuivaa astioita lie- den päällä tai säilytä paistinpan- nuja tai muita astioita uunissa?
- Onko liedessäsi liesivahti, joka katkaisee virran automaattisesti vaaratilanteessa?
- Sulatatko ja puhdistatko jääkaa- pin ja pakastimen säännöllisesti 1-2 kertaa vuodessa ja imuroitko myös niiden takaseinänt?
- Onko asuntosi valmistunut 2009 tai myöhemmin? Vuonna 2009 tai myöhemmin valmistuneessa asunnossa pitäisi olla sähköverk- koon kytketyt palovaroittimet, joiden varmistusakut on vaihdet- tava, kun laite siitä ilmoittaa.
- Ulkona liikkuminen**
- Hyödynnätkö tarvittaessa ta- sapainoa tukevia apuvälineitä ulkona liikkuessasi (esim. kävely- sauvoja tai rollaattoria)?
- Pidätkö puhelinta mukana ulkoillessasi?
- Ovatko ulkojalkineesi sopivan kokoiset, pitäväpohjaiset ja tuke- vat?
- Käytätkö liukkaalla kelillä liu- kusteitä, nast- tai kitkakenkiä?
- Onko asuintalosi ulko-oven luo- na tuoli, jolla voit istua laittaessasi tai riisuessasi liukuesteet?
- Ovatko pihapiirisi kulkuväylät helpokulkuiset, hyvin valaistut ja talvella hiekoitetut?
- Käytätkö heijastinta aina hämä- rällä ja pimeällä liikkuessasi?
- Käytätkö pyörän valoa hämärällä ja pimeällä pyöräillessäsi?
- Suojaatko pyöräillessäsi pääsi pyöräilykypärällä?
- Käytätkö vesillä liikkuessasi pe- lastusliivejä?

Ajaminen ja ajokunto

- Tiedätkö miten lääkkeesi vaikut- tavat ajamiseesi?
- Pidätkö säännöllisesti taukoja pitkällä ajomatkoilla ja valitsetko ajaessasi turvallisimman reitin, vaikka se lisäksi hiukan mat- kan pituutta?
- Valitsetko toisen kulkutavan tai vaihtuuko kuljettaja, jos ajokun- tosi tai -terveytesi heikkenee?

Muu varautuminen

- Oletko varautunut pitkiin sähkö- katkoihin?
- Ovatko ulko-oviesi lukitukset kunnossa ja helppokäyttöisiä?
- Onko ulko-ovessasi ovisilmä, jos- ta voit varmistaa kuka on tulossa?
- Ethän tilaa sähköpostitse tai pu- helimitse mitään, mikä mainos- tetaan sinulle ilmaiseksi tai lähes ilmaiseksi?
- Ethän avaa tuntemattomilta läh- etäjiltä sähköpostiin tulleita liitteitä tai linkkejä, jos et ole varma niiden sisällön turvallisuudesta?
- Onko tietokoneessasi ajantasai- nen virusurva ja palomuuuri?

Yhteydenpito

- Pidätkö päivittäin yhteyttä joh- nonkin läheiseen tai tuttavaan?
- Saatko tarvittaessa apua päivä- täisten ostosten tekoon ja asioi- den hoitamiseen?
- Asutko yksin ja pystytkö kutsu- maan apua tapaturman sattuessa?
- Tarvitsisitko turvapuhelimen?

Tallenna puhelimeesi

- hätänumero 112 tai
- 112 Suomi -sovellus, jos käytössäsi on älypuhelin. Osaatko käyttää sovellusta?
- Myrkytystietokeskus 0800 147 111 24h/vrk (maksuton)
- terveyskeskuksen, terveys- neuvonnan tai päivystävän sairaalan numero
- läheisten numerot
- kotihoidon tai kotiavun numero

Ihmisellä on vain yksi henki
KOTITAPATURMA.FI

Onko kotisi
ensiapuvarustus riittävä
ja sen käyttö hallussa?

Älä kerro verkkopankkisi tai maksukorttisi
tunnuksia kenellekään sähköpostissa tai
minkäänlaisissa tiedusteluissa, edes poliisille.

Vaihda palovaroittimesi
paristo kerran vuodessa
jos siinä ei ole esim. 5 vuotta
kestävää litium-paristoa.

Kymmenen keinoa

KAATUMISTEN EHKÄISYYN

1. Liiku monipuolisesti ja säännöllisesti

- Päivittäinen monipuolinen liikkuminen pitää yllä toiminta- ja liikkumiskykyä.
- Liikunnan on hyvä sisältää myös tasapaino- ja lihasvoimaharjoittelua.

2. Muista hyvät jalkineet

- Tukevavartiset, ohutpohjaiset ja luistamattomat jalkineet ovat turvalliset, myös talvella.

3. Muista käyttää liukkailla keleillä liukusteitä

- Kenkiin kiinnitettävät liukusteet estävät liukastumisen. Myös nastakengät ovat käteviä.

4. Huolehdi, että kotiympäristö on turvallinen

- Riittävä valaistus, myös öiseen aikaan, lisää sisällä liikkumisen turvallisuutta.
- Kodin kulkuväylien tyhjentäminen tavaroista vähentää kaatumisriskiä.
- Matot, joiden reunoihin ei kompastu, luovat turvallisemman kotiympäristön. Liukkaiden mattojen alle on hyvä hankkia liukusteet

5. Huolehdi myös kotipihan ja lähiympäristön turvallisuudesta

- Tasaiset ja hyvin hoidetut kotipihan kulkuväylät sekä lähialueiden hyvä hiekoitus talvisaikaan lisäävät ulkona liikkumisen turvallisuutta.

6. Muista syödä monipuolisesti ja riittävän usein, huolehdi myös nesteen saannista

- Vähintään kolme ateriaa päivässä pitää verensokerin tasaisena.
- Riittävä nesteiden nauttiminen on tärkeää (1–1,5 litraa päivässä).
- Maitotaloustuotteiden syöminen päivittäin pitää huolta luustosta.

7. Varmista D-vitamiinin riittävä saanti

- D-vitamiinilisä ympäri vuoden takaa tasaisen D-vitamiinin saannin.
- Yli 65-vuotiaille suositus on 20 mikrogrammaa päivässä.

8. Vältä runsasta alkoholin käyttöä

- Alkoholin haittavaikutukset korostuvat ikääntyessä.
- Viikoittainen määrä ei saisi ylittää seitsemää alkoholiannosta.
- Kerralla nautitun alkoholin määrä ei saisi ylittää kahta annosta.

9. Muista huolehtia terveydentilastasi

- Terveydentila on hyvä tarkistaa vähintään kerran vuodessa.
- Myös näön tarkastaminen säännöllisesti on tärkeää.

10. Huolehdi, että lääkityksesi on ajantasainen

- Osa lääkkeistä voi lisätä kaatumisvaaraa.
- Käytössä olevan lääkityksen tarpeellisuus on hyvä tarkistaa vähintään kerran vuodessa.

 OULU